

680 J. V. SNELLMAN – A. ARMFELT 23.I 1867

RA, A. Armfelts brevsamling

Högvälborne Herr Grefve.

Högvälborne Herr Grefvens telegram af gårdagen mottog jag verkligen med liten häpnad, emedan förslaget till mitt sköldemärke först den 21:a passerade Senatens Allmänna Plenum. Jag tog mig friheten genast svara p[er] telegraf och vågar hoppas, att Herr Grefven icke må hafva funnit det origtigt.

Till upplysning får jag ödmjukast meddela, att devisen i fråga är en faderlig maning till mina söner: »Fläcka icke vapnet sjelf – ingen annan kan göra det.» Latiniteten fordrar futurum »skall».

Med utmärktaste Vörndnad har jag äran framhärda

Högvälborne Herr Grefvens
aldrödmjukaste tjenare
Joh. Vilh. Snellman

Helsingfors d. 23 Januari 1867

681 A. ARMFELT – J. V. SNELLMAN 28.I 1867

HUB, JVS handskriftssamling

S:t Petersbourg en 16/28 Janvier 67.

Monsieur le Sénateur

Je suis vraiment honteux de Vous avoir importuné dernièrement par l'envoi du Télégramme dans lequel j'ai pris la liberté de Vous demander l'application de la devise de Vos armes. – Mais comme nos latinistes ici ne me paraissaient pas très certains de leur fait et que j'étais persuadé que l'Empereur voudrait connaître le sens précis de la devise, je n'ai pas balancé à aller à la source et je Vous suis bien reconnaissant de la promptitude que Vous avez mis à me répondre, d'autant plus reconnaissant que quelques heures après j'ai porté Vos armoiries à la sanction suprême. – Sa Majesté a trouvé la devise très à son gout. – Avant hier soir j'ai eu l'honneur de recevoir Votre lettre du 23. Janvier, dont je Vous remercie un million de fois, profitant de l'occasion pour Vous prier d'agréer mes actions, de grâce pour celle que Vous avez bien voulu m'adresser il y a de cela plusieurs semaines et heureux de Vous réitérer l'assurance de la considération très distinguée avec laquelle j'ai l'honneur d'être, Monsieur le Sénateur.

Votre très dévoué et très
obéissant Serviteur.
Alex. Armfelt.

682 YTTRANDE VID EKONOMIEDEPARTEMEN-
TET 31.I 1867

RA, Senatens arkiv

Senatorn Snellman utlät sig: – För min underdåniga del skulle jag helst affordrat Forstöfverstyrelsen nytt, bättre motiveradt och på fakta stödt

utlåtande och förslag i ämnet.

Ty det måste för hvar och en vara uppenbart, att försäljningen af sågstock ur kronoskogarne icke beror deraf; att landets sågegare icke lärt sig inse att staten icke för deras enskilda vinningsskuld bortskänker landets gemensamma egendom.

Mot detta föregifvande talar sunda förnuftet och föreliggande fakta. Ingen sågegare låter sin såg stå overksam, om han kan med någon vinst hålla densamma i gång, emedan han sålunda förlorar räntan å det i anläggningen nedlagda kapitalet och snart nog sjelfva detta kapital. Fakta visa också, att äfven under närvarande dåliga konjunktur, sågningen fortfar allestädes, der skog kunnat erhållas till ett pris, som gör afverkning, sågning och utskeppning möjlig.

Att den enskildes skog köpes, men icke kronans, kommer sig icke endast deraf, att den fås öfverhufvud billigare, utan deraf, att dess pris rättar sig efter handelskonjunkturerna. Billigare blir densamma för köparen derigenom, att han betalar för stam, icke för kubikinnehåll, att han uttager endast så stor del af stammen; som lönar sig, icke tvingas att taga hela trädet och de klenare stammarne jemte de gröfre samt att derutöfver städa uppskogen; vidare derigenom att han köper sådan skog, som ligger närmare god flötningsled och kan billigare transporteras, än virket från kronoskogarne, hvilkas massa ligger aflägsset och erfordrar lång och dyr transport. Det sistnämnda gäller kronans skogar i den högsta norden i Kuopio, men isynnerhet i Uleåborgs län. Faktiskt är dessutom, att virket i sistnämnde skogar är så klen och kärnsprucket medan i sydligare delar af landet en standard plankor och bräder fås af aderton stammar, erfordras för samma tillverkning tjuuguåtta stammar af den i sagde skogar varande sågstock. Då det uppgifvits, att afverknings, släpnings- och flötningskostnad per medium uppgår till sexton penni för kubikfot, hvilken kostnad måste stiga högre ju klenare virket är, synes det vara högst säkert, när och till hvilket pris virke ur kronans skogar må kunna till så stort belopp försäljas, att ens statsverkets närvarande utgifter för forstväsendet kunna betäckas. Erfarenheten visar också, att ur skogarne i Uleåborgs blifvit försåldt dels högst obetydliga partier dels, såsom senaste år ingen enda stam. Att tillskrifva detta förhållande sågegarenes sträfvande, att få stocken till skänks, såsom Forststyrelsen antyder är så oförståndigt att något sådant icke borde i ett officiellt utlåtande kunna förekomma. Det är känt, att i Uleåborgs län tvenne stora ångsågar på gifven uppmuntran från Forststyrelsens sida blifvit med stor kostnad anlagda för försågning af virke från kronans skogar i länet. Att egarene till dessa, hvilkas tillverkning i brist på virke varit ganska ringa, äfvensom sågegarene öfverhufvud hellre än att förlora sitt anläggnings kapital skola välja äfven en mindre lönande tillverkning, borde kunna förstås; och då de ett antal år icke köpt virke, bevisar detta, att sådant icke kunnat ske utan förlust.

■ Betydliga utgifter hafva skett för flötningsleder som aldrig begagnats, för fällning, släpning och flötning af virke, som oförsåldt borttruttat. När fråga förevar, om forstinstitutets sammanslagning med jordbruksskolan på Mustiala, var behofvet af forsttjenstemän för närmaste framtid gifvet, likasom äfven erfarenhet fanns om svårigheten att afsätta något virke ur kronoskogarne på de af Forststyrelsen vidhållna vilkor. Forststyrelsen hade derföre bordt kunna beräkna, om institutet skulle få elever eller icke, så att den gagnlösta kostnaden för denna inrättning kunnat undvikas. Äfven Forststyrelsens nu yttrade mening om den framtida afsättningen från kronans skogar måste jag

10

20

30

40

50

anse för opålitlig. Förr eller senare bör man väl hoppas, att denna afsättning skall stiga så, att forstväsende, och institut må kunna med afkastningen bekostas. Men min öfvertygelse är, att denna tid icke skall inträda, förrän hushållningen med kronoskogarne skötes såsom all annan affärsverksamhet, och varan säljes till det pris, som kan erhållas, icke öfverlemnas att förruttna i skogarne, såsom nu sker. Denna förlust kan vid en tillgång af femton till aderton miljoner mogen sågstock icke vara ringa. Antages denna förlust endast till två procent årligen, och hvarje stam anses hafva det ringa värdet af en och en half mark, så

10 motsvarar densamma kostnaden för forstväsendet, hvilken utom tillfälliga anslag utgör fyrahundra trettiotusen mark. Det är denna stora statsutgift, som genom skogshushållningen främst borde ersättas, och synes sådant böra med lätthet kunna ske, då kronans skogar upptaga en areal af ungefär tvåtusen qvadrat mil. Sagde framtid kunde utan tvifvel närmas derigenom, att vilkoren för afverkningen i kronoskogarne skulle modifieras, så att kostnaden därför skulle nedsättas. Jag anser derföre, att Forststyrelsen bordt i första rummet vara betänkt på

20 utväg att möjliggöra afsättningen då anstånd med institutets indragande kunnat förordas, tills erfarenheten visat om afsättning på förändrade vilkor vore möjlig. Såsom saken nu förhåller sig, ser jag för min del ingen förhoppning, att institutet skall erhålla elever åt de nu lofvande lärarene; och förenar jag mig i den af Senatorn Baron von Born föreslagna åtgärd endast i den förutsättning, att någon förändring i hushållningen skall inträda, utan att dock instämma i Baron von Borns yttrande angående orsakerna till nuvarande ringa afsättningen från kronoskogarne.

30 **683** *YTTRANDE VID PLENUM 4.II 1867*
RA, Senatens arkiv

Senatorn Snellman yttrade: – Såsom i den historiska ingressen till förslaget genom återopande af tidigare Regeringshandlingar visas, har bestämmandet af tolagens belopp alltid tillhört Regeringen. Endast under den så kallade frihetstiden togo Ständerna dermed som med de flesta Regeringsärenden befattning. I äldre tid bestämdes genom sagde handlingar den procent af varuvärdet, till hvilken tolagen skulle utgå,

40 än högre än lägre. I en senare tid skedde här mindre ändringar, hvaremot varuvärdet, då äfven tullen efter värdet utgick, fixerades genom tulltaxorna. Tolagen vill säga tillägg till tullsatsen, en ökad tullafgift, och en tid uppbar äfven staten sin tolag, såsom städerna sin. Tolagsafgiften utgår också endast af tullbara varor. Det är derföre lika principenligt, att den, som bestämmer tullsatsen, äfven bestämmer beloppet af tolagen, som det är historiskt, att detta bestämmande tillkommit Regeringen efter 1772., då Ständernas befattning med tulagstiftningen upphörde.

Också grunden för detta bestämmande utgör derföre icke någon privilegii fråga. Likasom Regeringen lagt helt andra förhållanden än

50 varuvärdet till grund för tullagstiftningen i öfrigt, måste den kunna tillämpa dessa nya åsichter äfven på tolagsafgiftens bestämmande. Detta kan inses äfven deraf, att, då Styrelsen eger pröfva och ändra de af städernas Magistrater föreslagna varuvärdena, dessa kunna så modifieras, att afgiften i hvarje händelse kommer att uppgå till viss procent af tullsatsen, och alltså varuvärdets bibehållande såsom grund för